

Marta Dziarnowska

**CHARAKTER I UWARUNKOWANIA POSTAW
HOMOSEKSUALNYCH KOBIET WOBEC TWORZENIA RODZIN Z
WYBORU I RODZICIELSTWA**

Streszczenie

Członkowie społeczności nieheteronormatywnej kojarzeni są z postawą antyrodzinną, ze względu na przekonania na temat przepisów ról płciowych, umacniane m.in. w procesach socjalizacji i stereotypizacji rodzajowej¹. Polscy badacze przedmiotu zwracają uwagę na brak danych odnoszących się do procesów decyzyjnych oraz motywacji lesbijek i gejów związanych z rodzicielstwem². Przeprowadzone dotychczas projekty badawcze skupiają się, przede wszystkim, na deklaracji chęci/ niechęci wstąpienia w rolę homoseksualnej matki lub ojca – określeniu opinii tejże społeczności. W ramach prezentowanej rozprawy doktorskiej została dokonana próba rozpoznania postaw homoseksualnych kobiet i ich uwarunkowań wobec podjęcia się macierzyństwa przez nie same oraz przez innych członków społeczności homoseksualnej, a także uporządkowania zgromadzonych informacji w postaci modeli teoretycznych.

Badania zostały przeprowadzone w jakościowej orientacji badawczej, ze względu na charakter postawionych celów i problemów badawczych. Zastosowaną metodą było studium indywidualnych przypadków, techniką wywiad swobodny ukierunkowany oraz wywiad z użyciem fotografii; narzędzie badawcze stanowiły dyspozycje do wywiadu – kategorie tematyczne i fotografie. W badaniu wzięło udział dziesięć cispłciowych osób określających siebie homoseksualnymi kobietami.

Na podstawie zgromadzonych danych empirycznych ustaliłam typologie postaw homoseksualnych kobiet zarówno wobec własnego macierzyństwa, jak i rodzicielstwa innych osób homoseksualnych. Ustosunkowanie badanych kobiet wobec wydania dziecka na świat było spolaryzowane (pozytywne lub negatywne), a kategoriami, które w najwyższym stopniu je warunkowały, były te mające źródło na płaszczyźnie indywidualnej. Pełnienie roli matki lub ojca przez pozostałych członków mniejszości seksualnej charakteryzowało się trojąką walencją (pozytywne – ambiwalentne – negatywne), podmiotowe kategorie uwarunkowań kolejny raz okazały się mieć najsilniejszy wpływ na przejawiane ustosunkowanie. W wyniku zestawienia typologii postaw z kategoriami je warunkującymi, wypracowałam sześć teoretycznych modeli postaw homoseksualnych kobiet wobec tworzenia rodzin z wyboru przez inne osoby homoseksualne, trzy modele ustosunkowań wobec własnego macierzyństwa biologicznego i cztery modele wobec pełnienia roli matki społecznej. Na podstawie analizy i interpretacji materiału badawczego ustaliłam, że osią przyjmowania postaw przez

¹ D. Majka-Rostek, *Lesbijki, geje i ich dzieci – różnorodność form rodzinnych*, „InterAlia” 2013, nr 8, s. 15.

² D. Majka-Rostek, *Macierzyństwo lesbijek – wybrane konteksty społeczne*, „Studia socjologiczne” 2014, nr 4, s. 66; P. Tomalski, *Nietypowe rodziny. O parach lesbijek i gejów oraz ich dzieciach z perspektywy teorii przywiązania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007, s. 104.

homoseksualne kobiety wobec analizowanej problematyki jest nieheteronormatywność wraz ze wszystkimi dokonującymi się na jej płaszczyźnie relacjami międzyludzkimi, komunikacją intrapersonalną oraz współistniejącymi społecznymi komunikatami niebezpośrednimi. W celu przeciwdziałania stygmatyzacji rodzin z wyboru i dzieci wychowujących się w ich ramach oraz obniżeniu podatności, przede wszystkim, młodzieży na zinternalizowaną homofobię, opracowałam, na podstawie wniosków z badań, rekomendacje dla instytucji i osób podejmujących działania w ramach edukacji antydyskryminacyjnej.